

GREC II (bloc 2) - Lliurament 2 / Gramàtica: Les preposicions

La funció típica de les preposicions és convertir un sintagma nominal en un sintagma preposicional, format així per una preposició i aquell sintagma nominal, que aleshores rep el nom de *règim* de la preposició (la preposició *regeix* el sintagma nominal, i el sintagma nominal *és regit* per la preposició).

En grec hi ha,

- d'una banda, les 18 preposicions anomenades pròpies, [Graelles A]

que poden funcionar també

com a preverbis de verbs compostos (com en català *enardir*)

i com a prefixos de compostos nominals, ja siguin substantius o bé adjectius (com en català *enardiment* i *enardit*)

- d'altra banda, les preposicions anomenades impròpies, [Graelles B]

que mai no es troben com preverbis,

que són d'origen divers,

i que en la seva majoria són en realitat adverbis –o acusatius amb valor d'adverbi (ja siguin acusatius d'adjectius o de substantius)–

dels quals depen un sintagma nominal, com passa amb les preposicions pròpies (que en el seu origen van ser adverbis de lloc)

La traducció d'un sintagma preposicional pot resultar difícil de vegades si hom vol reflectir el matisos que la combinació de la preposició amb el seu règim pot expressar.

A més, s'ha de tenir en compte que l'ús d'una preposició sovint és metafòric, i la metàfora pot ser diferent en diferents llengües: somiar amb elefants / to dream of elephants / *ὄνειροπολεῖν περὶ ἐλεφάντων*.

El significat d'un sintagma preposicional resulta de la combinació del significat propi de la preposició amb el valor propi del cas que regeix. Pel que fa a aquest valor, en general es fa servir

- l'acusatiu per indicar el punt cap al qual hi ha un moviment (ús latiu de l'acusatiu):

εἰς τὴν πόλιν a la ciutat / cap a la ciutat [amb intenció d'entrar-hi]

- el genitiu per indicar el punt des del qual parteix un moviment (ús ablatiu del genitiu):

ἐκ τῆς πόλεως de la ciutat / des de la ciutat [sortint-ne de l'interior]

- el datiu per indicar el punt on s'està (ús locatiu del datiu):

ἐν τῇ πόλει en la ciutat [en el seu interior]

Així, la preposició παρά, el significat propi de la qual és *al costat*, significa

cap al costat de quan va seguida d'acusatiu παρά τὸν ποταμόν cap al costat del riu / al costat del riu / al riu

des del costat de quan va seguida de genitiu παρά τοῦ ποταμοῦ des del costat del riu / del costat del riu / del riu

al costat de quan va seguida de datiu per παρά τῷ ποταμῷ al costat del riu

Si hom compara aquest tres últims sintagmes preposicionals amb els tres exemples anteriors s'adona que les idees de *moviment cap a / moviment des de / situació en* s'han expressat primer emprant diferents preposicions (εἰς / ἐκ / ἐν) i després fent servir la mateixa preposició (παρά). La raió d'això estriba en la naturalesa del substantiu que constitueix el règim de les preposicions: una ciutat és un lloc tancat, a dins del qual s'hi pot anar, des de dins del qual es pot sortir, i dins el qual es pot estar, mentre que un riu constitueix una mena de límit perllongat amb el qual convé emprar la preposició παρά (present en el substantiu *paral·lel*) per indicar que hom hi va per quedar-se al costat (no per entrar-hi a dins), que hom se n'allunya des del seu costat (no en surt) o que hom hi és al costat (no a dins). Naturalment, en grec es poden expressar totes les possibilitats (i no sols amb els sintagmes que segueixen, sinó també amb una altra preposició d'un valor més general, la preposició πρὸς, que pot regir els tres casos i que pot significar *a / cap a* amb acusatiu, *des del costat de / des de prop de* amb genitiu, i *prop de / al costat de* amb datiu): ¹

εἰς τὴν πόλιν	a la ciutat	[anant-hi amb intenció d'entrar]	= llatí <i>in</i> + acc
εἰς τὸν ποταμόν	al riu	[anant-hi amb intenció d'entrar-hi, i banyar-s'hi]	= llatí <i>in</i> + acc
πρὸς τὴν πόλιν	a la ciutat	[anant-hi sense intenció d'entrar, o no sabent si hom hi podrà entrar]	= llatí <i>ad</i> + acc
παρὰ τὸν ποταμόν	al riu	[anant-hi sense intenció d'entrar-hi, sinó d'aturar-se en arribar]	= llatí <i>ad</i> + acc
ἐκ τῆς πόλεως	de la ciutat	[sortint-ne de l'interior]	= llatí <i>e / ex</i> + abl
ἐκ τοῦ ποταμοῦ	del riu	[sortint-ne de l'interior, per acabar el bany]	= llatí <i>e / ex</i> + abl
ἀπὸ τῆς πόλεως	de la ciutat	[allunyant-se de les seves immediacions, no sortint del seu interior]	= llatí <i>a / ab</i> + abl
παρὰ τοῦ ποταμοῦ	del riu	[allunyant-se de la seva riba, no sortint del seu interior]	= llatí <i>a / ab</i> + abl
ἐν τῇ πόλει	en la ciutat	[estant en el seu interior]	= llatí <i>in</i> + abl
ἐν τῷ ποταμῷ	en el riu	[estant en el seu interior, banyant-se]	= llatí <i>in</i> + abl
περὶ τῆς πόλεως	al voltant de la ciutat	[estant al voltant (per ex. un exèrcit en ple setge), no en el seu interior]	= llatí <i>circa</i> + acc
πρὸ τῆς πόλεως	davant la ciutat	[estant davant, no en els eu interior]	= llatí <i>ante</i> + acc
πρὸς τῆς πόλεως	prop de la ciutat	[estant davant, no en els eu interior]	= llatí <i>prope</i> + acc
παρὰ τῷ ποταμῷ	al costat del riu	[estant a la seva riba, no en els eu interior]	= llatí <i>apud</i> + acc

¹ I es poden no sols amb els sintagmes que segueixen, sinó també amb una altra preposició d'un valor més general, la preposició πρὸς, que pot regir els tres casos i que pot significar *a / cap a* amb acusatiu, *des del costat de / des de prop de* amb genitiu, i *prop de / al costat de* amb datiu.

Pot passar també que un dels dos significats o valors propis, el propi de la preposició o el propi del cas que aquesta regeix, sigui més fort i s'imposi a l'altre component del sintagma preposicional.

Així, la idea de companyia pròpia de la preposició σύν pot afeblir la idea d'instrument pròpia entre d'altres del cas datiu (ús instrumental del datiu):

- σύν ὄπλοις amb les armes = mitjançant les armes
- σύν φίλοις en companyia dels amics < amb els amics
- σύν θεοῖς amb l'ajut dels déus < amb els déus

o la idea de direcció pròpia de l'acusatiu pot afeblir el significat de la preposició ἐπί i fer que no signifiqui ja *sobre* sinó simplement *cap a*:

- ἀναβαίνειν ἐφ' ἵππων muntar a cavall < moure's cap a dalt per quedar a sobre del cavall
- ἐξελαύνειν ἐπὶ τὴν πόλιν avançar cap a la ciutat

Les preposicions van ser en el seu origen adverbis de lloc, i per això tenen un significat local concret, a partir del qual es va derivar un significat temporal i també altres altres valors especials o figurats de diferents tipus.

Així, la preposició ἀνά, que indica un moviment de baix cap a dalt, pot tenir els següents valors:

- local: ἀνά τὸν ποταμόν riu amunt
- temporal: ἀνά πᾶσαν τὴν ἡμέραν durant tot el dia < del principi al fin del dia
- altres: ἀνά κράτος amb tota la força < d'un extrem a l'altre de la força
- ἀνά τέτταρας de quatre en quatre < des del primer a l'últim grup de quatre

En la primera columna d'aquestes graelles hi són les preposicions en les seves diferents formes (n'hi ha que no varien), segons quin sigui el so inicial – consonant, vocal o esperit aspre– de la paraula (o de la primera paraula) que constitueix seu el règim,:

- μετὰ τῶν φίλων	entre els amics	< amb els amics
- μετ' ἐκεῖνων	en companyia d'aquells	< amb aquells
- μεθ' ἡμέρας	a l'alba	< amb el dia

En el primer exemple, la primera paraula del règim, l'article τῶν, comença per consonant, i la preposició no pateix cap canvi.

En el segon exemple, el pronom demostratiu ἐκεῖνων, que constitueix el règim, comença per vocal, de manera que es produeix l'elisió o caiguda de la vocal final de la preposició, la qual cosa es marca amb el signe d'apostrofació (') i es dóna també amb les preposicions ἀνά, διά, ἀμφί i παρά (que esdevenen ἀν', δι', ἀμφ' i παρ')

En el tercer exemple, el substantiu ἡμέρας, que constitueix el règim, comença amb el so aspirat /h/ de l'esperit aspre, que pot aparèixer sobre vocal o diftong (i també sobre la consonant inicial ρ-: ῥῆτωρ), de manera que també ara hi ha el signe d'apostrofació que assenyala l'elisió o caiguda de la vocal final de la preposició, però també es produeix l'assimilació al so aspirat de l'esperit aspre del so consonàntic de la preposició que hi queda així en contacte, el qual es converteix en la consonant aspirada corresponent:

- τ (consonant oclusiva dental sorda o forta)
esdevé θ (consonant oclusiva dental aspirada),
la qual cosa també passa amb les preposicions ἀντί / ἀντ' / ἀνθ' i κατά / κατ' / καθ'
- π (consonant oclusiva bilabial sorda o forta)
esdevé φ (consonant oclusiva bilabial aspirada),
la qual cosa passa amb les preposicions ἀπό / ἀπ' / ἀφ' , ἐπί / ἐπ' / ἐφ' i ὑπό / ὑπ' / ὑφ'

L'elisió i l'assimilació es donen no solament davant el règim de la preposició si aquest comença per vocal o diftong amb i sense esperit aspre, sinó també quan la preposició és emprada com a prefix i com a preverbi (aleshores no pot haver-hi apostrofació) per a la creació de

- compostos nominals formats per preposició emprada com a prefix + arrel d'un substantiu:

ni elisió ni per tant assimilació: μετά + θέσις > μετάθεσις (metàtesi, o canvi de lloc)

elisió però no assimilació: μετά + ὄνομα (per ὄνομα) → μετωνυμία [contracció de α+ο] (metonímia, o canvi de nom)

elisió i assimilació: μετά + ὁδός > μετ' + ὁδός > μεθ + ὁδός > μέθοδος (mètode)

- compostos nominals formats per preposició emprada com a prefix + arrel d'un adjectiu:

ni elisió ni per tant assimilació: μετά + μάζιος > μεταμάζιος (entre els pits)

elisió però no assimilació: μετά + οἶκος > μέτοικος (foraster, metec)

elisió i assimilació: μετά + ὄριος > μετ + ὄριος > μεθ + ὄριος > μεθόριος (fronterer)

- verbs compostos formats per preposició emprada com a preverbi + arrel d'un verb:

ni elisió ni per tant assimilació: μετά + βάλλω > μεταβάλλω (canviar)

elisió però no assimilació: μετά + ἔχω > μετέχω (participar)

elisió i assimilació: μετά + ἀρμόζω > μετ + ἀρμόζω > μεθ + ἀρμόζω > μεθαρμόζω (reajustar)

En la formació d'aquests dos tipus de paraules compostes –verbs i substantius o adjectius– amb els termes ἐν i σύν (que no pateixen cap canvi fonètic davant del seu règim quan funcionen com a preposicions), es produeix un altre tipus d'assimilació –quan són emprades com a preverbi i com a prefix–, que consisteix en la conversió de la seva consonant final -v

- en la consonant nasal μ si el segon element del compost comença per consonant oclusiva bilabial $\beta / \pi / \phi$
- en la consonant gutural sonora γ si el segon element del compost comença per consonant oclusiva gutural $\gamma / \kappa / \chi$
- en la consonant líquida λ si el segon element del compost comença per consonant líquida λ

v + bilabial → μ + bilabial v + β → $\mu\beta$ v + π → $\mu\pi$ v + ϕ → $\mu\phi$	v + gutural → γ + gutural v + γ → $\gamma\gamma$ v + κ → $\gamma\kappa$ v + χ → $\gamma\chi$	v + λ → $\lambda\lambda$
- συν + βίωσις (mitjans de subsistència) → συμβίωσις: simbiosi / simbiosis - συν + βουλευώ (deliberar) → συμβουλευώ: aconsellar	- ἐν + κλιτικός (de κλίνω, inclinar) → ἐγκλιτικός: enclític / enclítico - συν + κρητικός (de Κρήτη, Creta) → συγκρητικός: sincrètic / sincrético - συν + χορεύω → συγχορεύω: ballar amb - ἐν + χειρέω → ἐγχειρέω: emprendre	- συν + λογισμός (de λογίζομαι, discurrir) → συλλογισμός: sil·logisme / silogismo - σύν + λέγω → συλλέγω: reunir

En la segona columna de els Graelles A hi són els cas o casos que regeix o que pot regir cada preposició.

En la tercera columna, les preposicions que en llatí corresponen millor amb el sentit local de les preposicions en grec.

En la quarta columna, el significat bàsic (o sentit local) de cada preposició.

En la cinquena columna, el valor especial que pot tenir té la preposició quan funciona com a preverbi d'un verb compost, i que es considera *especial* perquè no té a veure amb el significat bàsic de la preposició:

en el verb compost περιβαίνω, *rodejar* (compost de περί i βαίνω, *caminar*),
el preverbi περι- té el mateix significat bàsic de la preposició περί (*al voltant*).

en el verb compost περιαλγέω, *sentir gran dolor* (compost de περί i αλγέω, *sentir dolor*),
el preverbi περι- afegeix al significat del verb una idea d'intensitat que no té la preposició περί.

Preposicions pròpies (Graelles A)

davant	davant	davant	casos
consonant	vocal	esperit aspre	

= llatí

significat bàsic (sentit local)	valor com a preverbi

ἀνά	ἀν'		acc	
εἰς			acc	
ἀντί	ἀντ'	ἀνθ'		gen
ἀπό	ὑπ'	ἀφ'		gen
ἐκ	ἐξ			gen
πρό				gen
ἐν				dat
σύν				dat

in (+ acc)
pro
a / ab
e / ex
pro / ante
in (+ abl)
cum

cap a dalt	<i>inici</i>	<i>resultat</i>
cap a dins		
enfront / en comptes de		
des de dins	<i>acompliment</i>	
des de fora	<i>inici o final precís</i>	
davant		
dins	<i>rapidesa</i>	<i>intensitat</i>
amb	<i>final</i>	<i>destrucció</i>

διά	δι'		acc	gen
κατά	κατ'	καθ'	acc	gen
μετά	μετ'	μεθ'	acc	gen
ὑπέρ			acc	gen

super

a través de	<i>manteniment</i>	
cap a baix	<i>eficàcia</i>	<i>acompliment</i>
més enllà de / amb / més enllà de		
per sobre (sense contacte)		

ἀμφί	ἀμφ'		acc	gen	dat
ἐπί	ἐπ'	ἐφ'	acc	gen	dat
παρά	παρ'		acc	gen	dat
περί			acc	gen	dat
πρός			acc	gen	dat
ὑπό	ὑπ'	ὑφ'	acc	gen	dat

circa

sub

a ambdós costats / al voltant		
sobre		
al costat		
al voltant	<i>molt</i>	
enfront / prop		
a sota	<i>una mica</i>	<i>furtivament</i>

Tot seguit (i fins a la pàgina 23 d'aquest document PDF), trobareu diversos exemples d'ús de les preposicions pròpies (com a preposició, com a prefix i com a preverbi):

ἀνά com a preposició (acc): cap a dalt com a preverbi: inici, resultat		
preposició ἀνά + acc local	ἀνά τὸν ποταμόν	riu amunt
preposició ἀνά + acc	ἀνά ὅλην τὴν γῆν	per tota la terra
preposició ἀνά + acc	ἀνά τέτταρας	de quatre en quatre
prefix	ἀναγνώρισις	reconeixement (retrobament)
preverbi	ἀναβαίνω	pujar, embarcar
preverbi	ἀναβιώω	reviure, resuscitar
preverbi amb valor especial	ἀναπειθω	intentar persuadir
preverbi amb valor especial	ἀνακαίω	inflamar

εἰς com a preposició (acc): cap a dins També es pot trobar la variant ἐς.		
preposició εἰς + acc local	εἰς τὴν πόλιν	cap a la ciutat
preposició εἰς + acc	εἰς τοὺς φίλους	cap als / per als amics
preposició εἰς + acc	εἰς τοὺς πολεμίους	cap als/ contra els enemics
preposició εἰς + acc	εἰς ἑσπέραν	(aproximadament) per la tarda
preposició εἰς + acc	εἰς τριάκοντα	uns trenta
prefix	εἰσαγωγή	introducció
preverbi	εἰσφέρω	aportar, introduir

ἀντί com a preposició (gen): enfront / en comptes de		
preposició ἀντί + gen	ἀντί τοῦ ἐπὶ Καρίαν ἰέναι	en comptes d'anar a Cària
preposició ἀντί + gen	οἱ ἀντ' ἐκείνων στρατηγοί	els generals que substituïen aquells
prefix	Ἀντάρης	(l'estel) que es confon amb Ares [Mart]
prefix	ἀντώνυμος	que té un nom contrari
preverbi	ἀντιβλέπω	mirar de front
preverbi	ἀντιλέγω	contradir

ἀπό com a preposició (gen): des de fora com a preverbi: acompliment		
preposició ἀπό + gen local	ἀπό τῆς Μιλήτου ἀνίστασαν	es retiraven de Milet
preposició ἀπό + gen	ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας	des d'aquell dia
preverbi	ἀποβαίνω	partir, marxar
preverbi	ἄπειμι	estar absent
prefix	ἀπολογία	paraules de defensa o disculpa
preverbi amb valor especial	ἀπολήγω	cessar, terminar
preverbi amb valor especial	ἀπορθόω	redreçar

έκ			
com a preposició (gen):		des de dins	
com a preverbi:		inici o final precís	
preposició	έκ + gen	local	έκ τῆς πόλεως ἀπῆλθεν
			va sortir de (dins de) la ciutat
preposició	έκ + gen	local	έκ παίδων
			des de nens, des de la infantesa
preverbi			έκλείπω
			ometre (deixar fora)
prefix			έκλειψις
			abandonament, desaparició, eclipsi
preverbi		amb valor especial	έκμετρέω
			mesurar amb exactitud
preverbi			έκκινέω
			posar en moviment
preverbi		amb valor especial	έξαπατάω
			enganyar totalment

πρό			
com a preposició (gen):		davant	
preposició	πρό + gen	local	πρό τῆς πόλεως
			davant de la ciutat
preposició	πρό + gen	local / temporal	πρό τῆς ἐκκλησίας
			davant la'ssemblea / abans de l'assemblea
preposició	πρό + gen	temporal	πρό πάντων χρημάτων
			abans que totes les coses
preposició	πρό + gen		πρό τῆς πατρίδος
			per / en defensa de la pàtria
prefix			πρόνοια
			previsió
prefix			πρόεδρος
			presidente (el que seu davant)
preverbi			προαισθάνομαι
			presentir

έν com a preposició (dat): en / dins / en el interior de com a preverbi: rapidesa / intensitat				
preposició	έν + dat	local	έν Ἀθήναις	en Atenes
preposició	έν + dat	local	έν τῇ θαλάττῃ	en el mar
preposició	έν + dat	local	έν Πέρσαις	entre els perses
preposició	έν + dat	local	έν τοῖς φίλοις	entre els amics
preposició	έν + dat		έν τῷ ὕπνῳ	durant la son
prefix			ἐνθεος	que té un déu a dins (posseït per un déu)
preverbi			ἐμβαίνω	entrar, embarcar
preverbi			ἐμπίπτω	abatre's (una desgràcia)
preverbi			ἐμβλέπω	mirar intensament

σύν com a preposició (dat): amb / en companyia de com a preverbi: final / destrucció També es pot trobar en àtic la variant ξύν.				
preposició	σύν + dat		σύν τοῖς φίλοις	amb els amics
preposició	σύν + dat		σύν τοῖς θεοῖς	amb l'ajut dels déus
prefix			συμφωνία	sons armònics, sinfonia
prefix			σύνοψις	ullada general, resum
prefix			συγγενής	innat
preverbi			συμβουλεύω	deliberar en consell
preverbi			συγκαλύπτω	cobrir totalment, ocultar

διά			
com a preposició (acc / gen):		a través de	
com a preverbi:		manteniment	
preposició	διά + acc	διά την ανδρείαν	per / a causa de (la seva) valentia
preposició	διά + gen local	δια τῆς ὕλης	a través del bosc
preposició	διά + gen local	διά παντός τοῦ βίου	durant tota la vida
preposició	διά + gen	δι' ἐρμηνέως	per mitjà d'un intèrpret
prefix		διάγραμμα	gráfico o escrit explicatiu
preverbi		διέρχομαι	ir a través, travessar
preverbi		διαφέρω	diferir
preverbi	amb valor especial	διαπράττω	portar a terme, realitzar
preverbi	amb valor especial	διανοέω	cavil·lar (pensar amb deteniment)

κατά				
com a preposició (acc / gen):		(de dalt) cap a baix		
com a preverbi:		eficàcia, acompliment		
preposició	κατά + acc	local	κατὰ τὸν ποταμόν	riu avall
preposició	κατά + acc		κατὰ τὸν νόμον	segons la llei
preposició	κατά + acc		κατὰ Πύνδαρον	segons Píndar
preposició	κατά + acc		καθ' ἡμέραν	cada dia
preposició	κατά + acc		κατὰ τρεῖς	de tres en tres
preposició	κατά + acc		τὰ κατὰ ψυχὴν	les coses [que tenen a veure amb] l'ànima
preposició	κατά + acc	temporal	κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον	en aquell temps
preposició	κατά + gen	local	κατὰ κλίμακος καταβαίνειν	baixar per l'escala
preposició	κατά + gen	local	τὰ κατὰ γῆς	les coses [que estan] sota terra
preposició	κατά + gen		κατὰ τῶν ἀνοσίων	contra els impius
preverbi			κατάγειν	portar cap abaix
preverbi	amb valor especial		καταδαπανᾶω	consumir per complet
preverbi	amb valor especial		καταμανθάνω	comprendre plenament

μετά				
com a preposició (acc / gen): al mig de / amb / més enllà de				
preposició	μετά + acc	temporal	μετά τοῦτο	després d'això
preposició	μετά + acc	local	μετὰ χαλκόν	per bronze (en busca de bronze)
preposició	μετά + gen		μετὰ τῶν φίλων	amb els amics
preposició	μετά + gen	temporal	μεθ' ἡμέρας	a l'alba (amb el dia)
prefix			μέτοικος	foraster (un que conviu)
preverbi			μεταδίδωμι	comoartir
preverbi			μεθίστημι	canviar de lloc
preverbi			μετανοέω	canviar d'opinió

ὕπέρ				
com a preposició (acc / gen): per sobre (sense contacte)				
preposició	ὕπέρ + acc	local	ὕπέρ γῆν	per sobre de la terra
preposició	ὕπέρ + acc		ὕπέρ Ἑλλάσποντον	més enllà de l'Hel·lespont
preposició	ὕπέρ + acc		ὕπέρ τριάκοντα ἡμέρας	més de trenta dies
preposició	ὕπέρ + gen	local	ὁ ἥλιος ὑπὲρ ἡμῶν πορεύεται	el sol es desplaça sobre nosaltres
preposició	ὕπέρ + gen		λέγειν ὑπὲρ τινος	parlar en defensa d'algú
prefix			ὑπερβόρειος	[el que viu] més enllà del vent del nord
preverbi			ὑπερβαίνω	passar per sobre, sobrepassar
preverbi			ὑπερπίνω	beure en excés
preverbi			ὑπερφρονέω	menysprear

ἀμφί com a preposició (acc / gen / dat): a ambdós costats, al voltant		
preposició ἀμφί + acc	οἱ ἀμφὶ Πλατῶνα	els [que estan] entorn de Plató
preposició ἀμφί + gen	πίδακος ἀμφ' ὀλίγης	a causa d'una petita font [poètic]
preposició ἀμφί + dat	ἀμφὶ φόβῳ	amb por [poètic]
prefix	ἀμφιθαλάσσιος	que té el mar a ambdós costats [Corint]
preverbi	ἀμφίβιος	que té dos [gèneres de] vida
preverbi	ἀμφιβαίνω	rodejar

ἐπί com a preposició (acc / gen / dat): a sobre (amb contacte) com a preverbi:			
preposició ἐπί + acc	local	ἀναβαίνειν ἐφ' ἵππον	muntar a cavall
preposició ἐπί + acc	temporal	ἐπὶ δέκα ἔτη μισθοῦν	llogar per deu anys
preposició ἐπί + gen	local	τὰ ἐπὶ Θράκης	els països limítrofs amb Tràcia
preposició ἐπί + gen	local	ἐπ' οἴκου ἰέναι	anar a casa
preposició ἐπί + dat	local	ἐπὶ τῇ θαλάττῃ οἰκεῖν	viure a la riba del mar
preposició ἐπί + dat	local	ἐπὶ ταῖς θύραις	en la porta
preposició ἐπί + dat	temporal	ἐπὶ τούτοις	(immediatament) després d'aquests
preposició ἐπί + dat		ἐπὶ τοῖς ἔργοις	en la feina
preposició ἐπί + dat		ἐπὶ τινι χαίρειν	alegrar-se per alguna cosa
prefix		ἐπιμέλεια	cura, atenció
prefix		ἐπῶδος	cant afegit (epode)
preverbi		ἐπιτίθημι	imposar
preverbi		ἐφοράω	vigilar
preverbi		ἐπερέομαι	preguntar una cosa

παρά			
com a preposició (acc / gen / dat): al costat de (sense contacte)			
preposició παρά + acc	local	παρά τὸν Εὐφράτην ποταμόν	al costat del riu Èufrates
preposició παρά + acc		παρά τοῦς ὄρκους	en contra dels juraments
preposició παρά + gen	local	παρά τοῦ ἀδελφοῦ	de costat del [seu] germà *
preposició παρά + dat	local	παρά τοῖς βαρβάροι	entre els no grecs
prefix		παράνομος	fora / al marge de la llei
prefix		παράλληλαι	paral·leles (una al costat de l'altra)
preverbi		πάρειμι	estar present
preverbi		παραρρέω	fluir al costat

περί			
com a preposició (acc / gen / dat): al voltant			
com a preverbi: molt			
preposició περί + acc	local	περί τὴν κεφαλὴν	al voltant del cap
preposició περί + acc	local	οἱ περί Σωκράτην	els deixebles de Sòcrates
preposició περί + acc	temporal	περί μέσας νύκτας	cap a la mitjanit
preposició περί + acc		περί τοὺς δισχιλίους	al voltant de dos mil
preposició περί + gen		λέγειν περί τῆς εἰρήνης	parlar sobre la pau
preposició περί + gen		τὰ περί τῆς ἀρετῆς	allò relacionat amb la virtut
preposició περί + dat		δεδιότες περί τῷ χωρίῳ	tement èl poblat
prefix		περιρροή	curs d'un riu
preverbi		περιείμι	rodejar; ser superior; sobreviure
preverbi		περιδείδω	tenir molta por

πρός

com a preposició (acc / gen / dat): enfront / davant de / al costat de / prop de

com a preverbi:

preposició	πρός + acc	local	πρὸς τὸν ποταμὸν ἰέναι	anar cap al riu
preposició	πρός + acc	local	πρὸς τὴν δίκην ἄγει	porta a la justícia
preposició	πρός + acc		πρὸς τροφὴν ἰκανὴ βοήθεια ἦν	era ajut suficient per al sustent
preposició	πρός + acc		πρὸς ἀθανάτους πολεμεῖν	lluitar contra els déus
preposició	πρός + gen	local	πρὸς τοῦ ποταμοῦ	de junt al riu
preposició	πρός + gen		πρὸς θεῶν μακάρων	de part dels déus benaurats
preposició	πρός + dat	local	πρὸς τῷ ποταμῷ	al costat del riu
prefix			προσωδία	el que es fa servir per cantar (accent; prosòdia)
preverbi			προσβαίνω	anar cap a, dirigir-se
preverbi			προστίθημι	afegir

ὕπό com a preposició (acc / gen / dat): com a preverbi:	També es fa servir amb genitiu per expressar el complement agent quan hi ha veu passiva (en llatí, <i>a / ab + abl</i>). a sota una mica / furtivament		
preposició ὕπό + acc	local	ὕπὸ τὸ τεῖχος ἦλθε	va arribar a sota de la muralla
preposició ὕπό + acc		ὕπὸ βασιλέα ἐγένετο	va quedar en poder del rei
preposició ὕπό + dat	local	ὕπὸ τῷ τείχει ἦν	estava a sota de la muralla
preposició ὕπό + gen		λαβῶν βοῦν ὑπὸ ἀμάξης	agafant un bou de sota un carro
preposició ὕπό + gen		ὕπὸ τοῦ φίλου τιμάσθαι	ser honrat per l'amic
preposició ὕπό + gen		ἃ ὑπ' ἄλλων ἔπαθον	El que van patir a causa d'altres
prefix		ὑπόθεσις	argument d'una obra; hipòtesi
prefix		ὑπαγωγή	retirada; seducció
prefix		ὑποτείνουσα	(línia) que es tendeix per sota
preverbi		ὑποβαίνω	descendir
preverbi		ὑποπέμπω	enviar en secret
preverbi		ὑποπτεύω	sospitar

Preposicions impròpies [Graelles B]

Només hi ha una preposició impròpia amb règim en acusatiu, el terme ὡς, que pot tenir altres usos diferents (com a conjunció subordinant i com a adverbi), però el sintagma nominal en acusatiu sempre ha de referir-se una persona.

cap a	ὡς + ac [= llatí <i>ad</i> + acc d'un SN que designi una persona]	ὡς τὸν πατέρα ἰέναι πέμπειν ὡς βασιλέα [= llatí <i>ad regem</i>]	anar a casa del [seu] pare enviar al rei / a presència del rei

La major part de les preposicions impròpies tenen el règim en genitiu, i són en realitat adverbis, però també n'hi ha que són l'acusatiu singular neutre d'un adjectiu (com en llatí *primum*, 'primerament', de *primus*, -a, -um, 'primer'):

	- ἐναντίον	és l'acusatiu singular neutre de l'adjectiu	ἐναντίος, -α, -ον
	- εὐθύ	és l'acusatiu singular neutre de l'adjectiu	εὐθύς, -εῖα, -ύ
	- πλησίον	és l'acusatiu singular neutre de l'adjectiu	πλησίος, α-, -ον
Per la seva banda,	- λάθρα	té la mateixa arrel que l'adjectiu	λαθραῖος, α-, -ον
	- πέραν	té la mateixa arrel que l'adjectiu	περαῖος, -α, -ον

sense	ἄνευ + gen		
prop de	ἐγγύς + gen		
a dins de	εἴσω + gen		
fora de, excepte	ἐκτός + gen	ἐκτός μου	excepte jo
enfrent de	ἐναντίον + gen		
dins de	ἐντός + gen		
afora de	ἔξω + gen		
des de fora de	ἔξωθεν + gen		
de dreta cap a	εὐθύ + gen		
d'amagat a	λάθρα + gen		
al mig de	μεταξύ + gen	μεταξύ τῶν φίλων	entre els amics
fins	μέχρι + gen		
més enllà de	πέραν + gen	πέραν τοῦ ποταμοῦ	a l'altra banda del riu
excepte	πλήν + gen		
prop de	πλησίον + gen		
lluny de	πὸρρω + gen		
lluny de	χωρίς + gen		

Només hi ha dues preposicions impròpies amb el règim en ablatiu, ἅμα i ὅμου:

juntament amb / al mateix temps que	ἅμα + dat	ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνιόντι	al mateix temps que el sol naixent
juntament amb	ὅμου + dat		

Finalment, hi ha tres preposicions impròpies, δίκην, ἔνεκα i χάριν, que podrien anomenar-se també 'posposicions', car apareixen normalment després del substantiu en genitiu que constitueix el seu règim. D'aquestes tres 'posposicions', δίκην i χάριν són l'acusatiu singular de dos substantius de gènere femení: δίκη, -ης i χάρις, -ιτος.

a manera de	gen + δίκην	κυνὸς δίκην	com un gos
a causa de	gen + ἔνεκα [= llatí abl + <i>causa</i>]	τούτου ἔνεκα	a causa d'això
en qualitat de / com a	gen + χάριν [= llatí abl + <i>gratia</i>]	παραδείγματος χάριν	per exemple